

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 218/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť N. S., B., zastúpenej advokátom Mgr. P. S., B., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., oddelenia skráteného vyšetovania P. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-652/OSV-B5-2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť N. S. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2010 doručená sťažnosť N. S., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. S., B., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., oddelenia skráteného vyšetovania P. (ďalej

len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-652/OSV-B5-2001.

Sťažovateľka v zastúpení jej právneho zástupcu v sťažnosti uviedla:

„Sťažnosť podávam z nasledovných dôvodov: Matka mojej klientky D. S. podala v roku 2001 trestné oznámenie voči svojmu manželovi (v tom čase) z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti voči mojej klientke. Od roku 2001 sa predmetné vyšetrovanie vedie pod zn. ČVS:ORP-652/OSV-B5-2001 na vyššie uvedenom oddelení PZ v B., pričom do dnešného dňa nebolo vyšetrovanie ukončené v zmysle trestného poriadku, či už podaním obžaloby alebo iným právoplatným procesným rozhodnutím, ktorým by došlo k ukončeniu vyšetrovania vo veci.

Z uvedeného vyplýva, že PZ SR už takmer deväť rokov vyšetruje trestný čin zanedbania povinnej výživy, pričom medzi časom moja klientka dospela a je otázne aký zmysel má pokračovanie vo vyšetrovaní. Zároveň je ale zo spisu zrejmé, že minimálne od 17. 8. 2007 do 30. 6. 2008, t. z. takmer rok, polícia vo veci vôbec nekonala a za roky 2008 až 2010, nevykonala vo veci žiaden úkon smerujúci k objasneniu veci a uzatvoreniu vyšetrovania. Navrhujem aby si súd vyžiadal spis z príslušného policajného oddelenia.

Vo veci sa opätovne začalo konať, po tom, čo mojím prostredníctvom začala moja klientka zisťovať na dozorujúcej prokuratúre ako aj na polícii, v akom stave sa vec nachádza. Nakoľko sa jedná o konanie vo veci spáchania trestného činu, polícia svojim nekonaním, ktorého výsledok je deväť rokov trvajúce vyšetrovanie, ktoré nie je stále právoplatne skončené, spôsobila prieťahy v konaní, čo je... porušením ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a zároveň týmto svojim postupom spôsobila mojej klientke škodu aj tým, že nie je dodnes zrejmé, či obvinený sa dopustil trestného činu zanedbania povinnej výživy, kde by si moja klientka mohla uplatniť nárok na náhradu škody, alebo nie. Nakoľko sa jedná o trestný čin posudzovaný podľa trestného zákona platného do 31. 12. 2005, je otázne, či po toľkých rokoch je vôbec možné odsúdiť páchatel'a, vzhľadom na otázku spoločenskej nebezpečnosti skutku.

Týmto konaním polícia znemožnila mojej klientke uplatniť si prípadne náhradu škody, čím ju priamo poškodila na jej ústavných právach, a to práva na prejednanie veci bez prieťahov ako aj práva vlastníť majetok.

Moja klientka, vzhľadom na vyššie uvedený skutkový stav, je toho názoru, že samotný príkaz Ústavného súdu na konanie vo veci a zabránenie ďalším prieťahom vo veci, nedostatočne nahrádza porušenie jej ústavných práv a preto požaduje primerané finančné zadosťučinenie, vzhľadom na dĺžku spôsobených prieťahov, právnu neistotu, ktorej bola vystavená a v neposlednom rade aj vzhľadom na finančnú škodu a následky, ktoré jej zbytočné prieťahy konania spôsobili.

Výšku primeraného zabezpečenia vyčísluje na sumu 4182,85 € čo predstavuje sumu 464,71 €..., ktorá je škodou v trestnej veci, ktorú si moja klientka uplatnila, násobená počtom rokov, ktoré trvá vyšetrowanie do podania tejto ústavnej sťažnosti. “

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. OR PZ B., OO PZ P., ČVS:ORP-652/OSV-B5-2001 porušilo základné právo N. S., B., na vykonanie vyšetrowania bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. N. S., B., sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 4182,85 € (slovom štyritisícsto osemdesiatdva Eur a osemdesiatpäť centov), ktoré je OR PZ B., OO PZ P., B. povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. OR PZ B., OO PZ P., B. je povinné zaplatiť N. S., B., trovy právneho zastúpenia v sume 292,38 € s DPH (slovom dvestodeväťdesiatdva Eur tridsaťosem centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta Mgr. P. S., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred všeobecným súdom, bolo preukázané využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo. V sťažovateľkinom prípade je to ustanovenie § 167 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení

neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok I“), resp. podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok II“).

Podľa § 167 Trestného poriadku I platného do 31. decembra 2005 obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby boli odstránené priet'ahy vo vyšetrovaní alebo závady v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený. Obdobne podľa § 210 Trestného poriadku II v znení platného od 1. januára 2006 obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené priet'ahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred štátnym orgánom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto štátnemu orgánu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil právne prostriedky, na uplatnenie ktorých mal v okolnostiach danej veci právo.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v trestnom konaní potvrdzuje aj znenie § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku II, podľa ktorého dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený dávať záväzné pokyny, určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu, vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje, vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetovania alebo skráteného vyšetovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného, zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami (mutatis mutandis I. ÚS 13/2011).

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane zastúpená advokátom, podala sťažnosť na prieťahy v konaní, a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Právny zástupca sťažovateľky síce v sťažnosti uviedol, že *„... vo veci sa opätovne začalo konať potom, čo mojím prostredníctvom začala moja klientka zisťovať na dozorujúcej prokuratúre ako aj na polícii, v akom stave sa vec nachádza...“*, existenciu takéhoto postupu však sťažovateľka nijako nepreukázala.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že okresné riaditeľstvo PZ nemá právnu subjektivitu. Tento orgán je zo zákona zastúpený krajským riaditeľstvom Policajného zboru. Sťažovateľka však za porušovateľa práva neoznačila tento subjekt napriek tomu, že v konaní pred ústavným súdom bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011